

संपादकीय...

संपादक
दिपक मोरेश्वर नाईक

सुरक्षिततेची व्यवस्थाच कोसळली

अहमदाबादच्या मेघानीनगर परिसरात घडलेली एअर इंडिया विमान दुर्घटना ही भारतीय नागरी विमान वाहतुकीतील हलगर्जीपणाचे भीषण उदाहरण ठरते. बोईंग ७८७-८ ड्रीमलाइनरसारख्या आधुनिक विमानाचे उड्डाणानंतर काही मिनिटांत कोसळणे ही बाब केवळ तांत्रिक बिघाडामुळे झाली, असे म्हणता येणार नाही. त्यामागे दुरुस्था, देखभाल, वैमानिकांचे प्रशिक्षण, हवामान विभागाची अचूकता आणि नियोजनातील त्रुटी यांचा संपूर्ण पुनर्विचार करण्याची वेळ आली आहे. असंख्य जीवांचे बलिदान, त्यातील नवजात बालके, डॉक्टर होण्याचे स्वप्न पाहणारे विद्यार्थी, गुजरातचे माजी मुख्यमंत्री यांचा मृतांमध्ये असलेला समावेश आणि मृतांचा वाढणारा आकडा या बाबींचा विचार करता ही दुर्घटना म्हणजे राष्ट्रीय आपत्ती ठरावी. त्यामुळे या दुर्घटनेबाबत फक्त टिवटद्वारे शोक व्यक्त करण्यापेक्षा केंद्र सरकारने उत्तरदायित्व निश्चित करायला हवे. ही दुर्घटना हे दर्शवते की आजही हवाई प्रवासाच्या बाबतीत आपण ‘सुरक्षित आहोत’ हा समज फारच धोकादायक आणि पोकळ आहे. या अपघातामागे कुचकामी यंत्रणा, प्रशासनाची थातुरमातुर जबाबदारी आणि कंपनीच्या व्यवस्थापनातील त्रुटी यांचा एकत्रित परिणाम दिसतो. या अपघाताने नागरी विमान वाहतुकीत अनेक पोकळ्या उघड केल्या आहेत. एकीकडे अत्याधुनिक विमान असल्याचे दावे केले जात असले, तरी दुसरीकडे उड्डाणानंतर काही मिनिटांतच ते कोसळते. हे काही साधे-सरळ तांत्रिक बिघाडाचे प्रकरण वाटत नाही. अशा विमानांची उड्डाणपूर्वी काटेकोर तपासणी केली जाते, देखभाल, इंजिन तपासणी, तांत्रिक नोंदी झ या सगळ्या गोष्टी फक्त कागदावर होत आहेत की काय, असा प्रश्न निर्माण होतो. यामध्ये जर एखादी यांत्रिक चूक असेल, तर ती देखभाल विभागाच्या निष्काळजीपणामुळे झाली असण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. जर मानवी चूक असेल, तर पायलट आणि कंट्रोल टॉवर यांच्यात समन्याचा अभाव किंवा प्रशिक्षणातील त्रुटी कारणीभूत असू शकतात. आणि जर व्यवस्थापनाचे दुर्लक्ष असेल, तर ती अधिक गंभीर बाब ठरते, कारण ती नियोजनापासून कृतीपर्यंत सगळ्या गोष्टींवर परिणाम करते. ही दुर्घटना केवळ विमानतळाच्या जवळ झाली असती, तरीदेखील तो मोठा धक्का असता. पण हे विमान थेट एका वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या इमारतीवर कोसळले, ही बाब आणखीच गंभीर आहे. आपण आपली नागरी वसाहत आणि विमान वाहतूक यामध्ये सुरक्षित अंतर राखण्याच्या बाबतीत किती निष्काळजी आहोत, हे हा अपघात स्पष्ट करतो. या पार्श्वभूमीवर जर हीच दुर्घटना मुंबईसारख्या दाट लोकवस्तीच्या, उंच इमारतींनी भरलेल्या शहरात घडली असती, तर परिणाम किती भयानक झाले असते, याची कल्पनाही करवत नाही. मुंबईमध्ये विमानतळ शहराच्या मध्यभागी आहे. एकीकडे झोपडपट्ट्या, तर दुसरीकडे उंचच उंच रहिवासी इमारती. अशा भागांमधून दररोज शेकडो विमाने उड्डाण करतात आणि उतरतात. जर एखादे विमान तांत्रिक बिघाडामुळे किंवा नियंत्रण गमावल्यामुळे थेट एखाद्या झोपडपट्टीवर, शाळेवर, रुग्णालयावर किंवा कार्यालयीन संकुलावर कोसळले, तर त्या घटनेचे स्वरूप म्हणजे एक शुद्ध प्रलय असेल. या शक्यतेकडे दुर्लक्ष करणे म्हणजे लोकांच्या जीवाशी खेळ करणे आहे. मुंबईसारख्या शहरांमध्ये विमान वाहतुकीसाठी सुरक्षा उपाययोजना केवळ विमानतळपुर्तल्या मर्यादित असतात. विमान मार्गांच्या खाली किती घरे आहेत, किती शाळा, हॉस्पिटल्स, सार्वजनिक संस्था आहेत, याची नियमित तपासणी होत नाही. अपघात घडल्यावरच संपूर्ण निष्पत्त्या हादरते. त्या आधी कुणीही जबाबदारी घेण्यास तयार नसतो. शहरे वाढत आहेत, इमारती उंचावत आहेत, पण विमान मार्ग बदलले जात नाहीत. नियोजन होत असतानाच विमान मार्गांचा विचार केला जात नाही आणि त्यामुळे अशा प्राणघातक शक्यता वाढतात. आज आपण प्रगत आहोत असे वरवर वाटत असले, तरी त्या प्रगतीचा पाया मात्र अत्यंत कमकुवत आहे, हे या दुर्घटनेतून दिसून येते. अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करताना सुरक्षा, देखभाल, नियोजन आणि मानवी जबाबदारी या सर्व गोष्टी तितक्याच प्रगल्भ आणि काटेकोर असाव्यात लागतात. केवळ नवीन विमाने विकत घेणे किंवा आंतरराष्ट्रीय विमानतळांचे उद्घाटन करणे पुरेसे नाही. त्यामागील यंत्रणा जर वेळेवर निर्णय घेऊ शकत नसेल, नियमित तपासण्या करत नसेल आणि जबाबदारीचे भान ठेवत नसेल, तर अशा दुर्घटना होणे अपरिहार्य ठरते. दुर्घटना ही एक वेळ होऊ शकते, पण त्यातून काही दळे घेतले गेले पाहिजेत. मागच्या अनेक विमान अपघातांमधून आपण काही शिकलो आहोत का? प्रत्येक वेळी कोकशी समित्या, अहवाल आणि सरकारी भाषण यामध्येच ती प्रक्रिया अडकते. सरकार, विमान प्रत्येक मंत्रालय, डीजीसीए आणि संबंधित विमान कंपन्यांनी केवळ चौकशांपुरते मर्यादित राहू नये, तर डासळलेल्या सुरक्षा व्यवस्थेवर कठोर उपाययोजना राबवाव्यात. प्रत्येक अपघातानंतर ‘ब्लॅक बॉक्स’ शोधण्याची हाक ऐकू येते, पण त्यानंतर दरवेळी असुरक्षित व्यवस्थेचे काळे सत्यच समोर येते. आता वेळ आली आहे संपूर्ण नागरी विमानवाहतूक यंत्रणेचा पुनर्विचार करण्याची. हे अपघात थांबवायचे असतील, तर पृष्ठभागावर उपाय न करता मूळ व्यवस्थेचा पाया मजबूत करायला हवा. हे काम काठीण आहे, पण अशा अपघातांनी त्याची गरज अधिकच अधोरेखित केली आहे.

रेल्वे अपघाताला केंद्र सरकार जबाबदार!

रेल्वे अपघातांची वाढती संख्या आणि त्यामुळे होणारी मनुष्यहानी हा गंभीर विषय बनला आहे. मध्य रेल्वेवर दररोज सरासरी सहा-सात प्रवाशांचा मृत्यू होतो. २०१९-२० मध्ये शून्य प्रवासी मृत्यूची नोंद असली, तरी २०२३-२४ मध्ये ४० अपघातांत ३१३ लोकांचा मृत्यू झाला. लालबहादूर शास्त्रींसारख्या नेत्यांनी नैतिक जबाबदारी स्वीकारून राजीनामा दिल्याची उदाहरणे असताना, आताचे रेल्वेमंत्री निवात दिसतात. मुंबईतील मुंबा-दिवा अपघात, तसेच देशभरातील अनेक मोठ्या अपघातांमुळे केंद्र सरकारच्या रेल्वे मंत्रालयाच्या कारभारावर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे.

रेल्वेमंत्री लालबहादूर शास्त्रींनी दोन्ही अपघातांची नैतिक जबाबदारी स्वीकारताना दिलेला राजीनामा स्वीकारू नका, अशी विनंती त्यावेळच्या तीस लोकसभा खासदारांनी तत्कालीन पंतप्रधान नेहरूंकडे केली होती. शास्त्रींनी अपघाताची नैतिक जबाबदारी स्वीकारत राजीनामा दिला, याबाबत त्यांचं कौतुक केलं पाहिजे, मात्र त्यांचा राजीनामा स्वीकारू नये, असं खासदारांचं म्हणणं होतं. रेल्वेमंत्री म्हणून लालबहादूर शास्त्री वैयक्तिकरीत्या दुर्घटनेसाठी जबाबदार नव्हतं. दुर्घटना तांत्रिक बिघाडामुळे झाली होती. त्यामुळे या रेल्वे दुर्घटनेची जबाबदारी रेल्वे प्रशासनानं घेणे गरजेचे आहे, असे खासदारांचे मत होते. रेल्वे अपघाताची नैतिक जबाबदारी स्वीकारून शास्त्री यांचा राजीनामा देण्याचा निर्णय, अनेकदा मंत्र्यांना त्यांच्या नैतिक जबाबदारीची आठवण करून देण्यासाठी आठवणीत आणून दिला जातो. पण आतापर्यंत फारच कमी नेत्यांनी आपली नैतिक जबाबदारी ओळखून लालबहादूर शास्त्रींच्या निर्णयाचे अनुकरण केले आहे.

मुंबा-दिवावरम्यान अपघात कसा झाला

मुंबईमध्ये मुंबा-दिवा स्टेशनदरम्यान लोकलमधून पडून पाच प्रवाशांचा जीव गेल्यानंतर रेल्वे प्रशासनाने अपघात कसा झाला ते सांगितले. कसज्यावरून छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनसाला जाणारी लोकल प्रवाशांनी गच्च भरली होती. काही प्रवासी पायदानावर उभे राहून प्रवास करत होते. त्याचवेळी छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनसवरून डाऊन दिशेने जाणारी एक लोकल समोरून आली. या ठिकाणी या दोन्ही लोकल गाड्या एकमेकांच्या बाजूने जात होत्या. या भागात दोन रेल्वे रुळांमध्ये अंतर कमी आहे तसेच अनेक प्रवासी दरवाजात उभे होते. त्यांच्या पाठीवर बॅगा देखील होत्या. हे प्रवासी डाऊन दिशेने जाणाऱ्या लोकलला घासले गेले. त्यांच्या बॅगा दुसऱ्या लोकलवर आदळल्या. त्यामुळे दरवाज्यात उभे असलेले आठ प्रवासी खाली पडले. दिवसभर राजकीय नेत्यांनी अपघातग्रस्तांना भेटी दिल्या आणि अपघात कसा झाला याची माहिती दिली. पण हे रेल्वे अपघात का होतात, याची कारणमीमांसा कोणी केली नाही.

२०१५ मध्ये झालेले रेल्वे अपघात

२० मार्च २०१५ - उत्तर प्रदेश रेल्वे अपघात : उत्तर प्रदेशातील रायबरेलीजवळ डेहराडून-वाराणसी जनता एक्सप्रेस रुळावरून घसरल्याने किमान ५८ जणांचा मृत्यू झाला आणि १५० हून अधिक जण जखमी झाले.

४ ऑगस्ट - हरदा जुळ्व्या रेल्वे रुळावरून घसरल्या

: मध्य प्रदेशातील कुकान्न आणि भिरंगी स्थानकांदरम्यान

मुंबई महानगर प्रदेश महाराष्ट्राच्या जीडीपीत ४० टक्के योगदान देतो, पण येथील सामान्य नागरिकांना अपु्या सुविधा, वाहतुकीची दुरवस्था, महागाडी घरे आणि असहा जीवनशैली यांचा सामना करावा लागतो. ग्रामीण आणि शहरी विकासात समतोल नाही. उपनगरी रेल्वे आणि रस्ते व्यवस्था अपुरी असून, जलवाहतूक दुर्लक्षित झाली आहे. प्रशासनाचे आणि धोरणकर्त्यांचे असंवेदनशील वागणे, ही चिंतेची बाब आहे.

महाराष्ट्राच्या एकूण सकल उत्पादन - जीडीपीमध्ये ५४ टक्के वाटा देणारे जे सात जिल्हे आहेत, त्यापैकी मुंबई शहर, उपनगर, ठाणे, रायगड, पालघर हे पाच जिल्हे मुंबई महानगर प्रदेशात मोडतात. देशपातळीवरील एकूण सकल उत्पादनात एकट्या मुंबईचा वाटा ६.१६ टक्के आहे. देशातील ७० टक्के भांडवली उलाढाल मुंबईत होते. ७० टक्के समुद्री व्यापार मुंबईच्या माध्यमातून होतो. मुंबई महानगर प्रदेश महाराष्ट्राच्या एकूण जीडीपीत सुमारे ४० टक्के योगदान देतो. पण हे सर्व उत्पन्न ज्याच्या भरवसावर मिळते त्या सामान्य नागरिकांना काय मिळते? तर रेल्वेत किड्या-मुंग्यासारखी दाटी, वाहनांच्या गदीनें तुंबलेले रस्ते, दुय्यम दर्जाच्या बांधकामाच्या वसाहती, महागडी घरे, आवाक्याबाहेर जाणारे शिक्षण, दर्जेदार शिक्षण संस्थांची वानवा इत्यादी इत्यादी.

मागे एकदा अतिशय निस्पृह म्हणून ओळखले जाणारे ज्येष्ठ सनदी अधिकारी एका बैठकीत बोलता बोलता म्हणाले, दक्षिण मुंबईत राहणारे आमच्यासारखे लोक सकाळी स्वच्छतागृहात जातात तेव्हा आमच्यासोबत कार्यालयात काम करणारे लोक, विशेषतः भिंगी, दूर कुठे तरी बदलापूर, टिचवळ, वसई, विरार यांसारख्या स्थानकांवर आणपाच्या बॅगा, डबा, पाण्याची बाटली सावरत गाडी वेळेवर कशी येईल आणि मला जाणा मिळेल का, याच्या धास्तीत रेल्वे फलाट्यवर उभ्या असतात.

जगातील उद्यमशील मोठ्या शहरांमध्ये सर्वच लोक मध्यवर्ती भागात किंवा जवळपास राहतात असे नाही. ते सुद्धा दुरुनच येतात, पण त्यांच्या

येण्याजाण्याच्या सोयीसुविधा कशा आहेत हे आपले सरकारी उत्त्पदनस्थ, उद्योग जगतातील लोक विदेश दौऱ्यावर जातात तेव्हा पाहत नाहीत का? त्यातले काहीच इथे करावेसे वाटत नाही का? जगातील मोठ्या शहरांमध्ये वाहतूक, दळणवळण व्यवस्था गेल्या १०-२० वर्षांत विकसित झालेली आहे. मुंबईला ज्या गोष्टी १९८०-९० च्या दशकात आवश्यक होत्या त्या आता कुठे हळूहळू केल्या जात आहेत. असे काही म्हटले, तर आपली काही विद्वान मंडळी म्हणतील की, ग्रामीण भागाला वाऱ्यावर सोडून द्यायचे का, समन्यायी विकास खुंदीवर बांधून ठेवायचा का, इत्यादी. पण त्यांनीच आता उत्तर द्यावे की ग्रामीण भाग आणि मुंबई महानगर प्रदेश यांच्या विकासाचा समतोल सध्या नेमका कसा साधला आहे? मुंबई वाळली तर निमशहरी, ग्रामीण भागाच्या विकासाला पैसा तरी उपलब्ध होईल का?

अलीकडेच १६ व्या वित्त आयोगाने मुंबईचा दौरा केला तेव्हा आपण त्यांच्यासमोर सादर केलेल्या माहितीनुसार राज्यातील १८ जिल्ह्यांचा विकास दर ०.८ टक्के असल्याचे सांगितले. मग आजवर ग्रामीण भागासाठी दिलेला निधी नेमका कुठे जिरला, जिरवला? त्यातून किती शाश्वत विकासासाठीची मालमत्ता विकसित झाली? अशा विषयावर खुली, निष्पक्ष चर्चा करण्याइतकी परिपक्वता आपल्यात उभ्या आहेत का? सरकारने ज्या ज्या योजनांत भांडवली गुंतवणूक केली, मग ते साखर कारखानदारी असो वा अन्य काही, त्यातून परतावा किती मिळाला याचा लेखाजोखा

मांडण्याची तयारी आहे का?

कळवा-मुंब्रा दरम्यानच्या उपनगरी गाडीतून प्रवासी पडून मरण पावल्याची वा कायमचे जायबंदी झाल्याची घटना प्रथमच घडलेली नाही. कल्याण, डोंबिवली, दिवा, कळवा या पट्ट्यात आजवर हजारो लोक गाड्यातून पडले. सकाळच्या वेळी पडून जीव गमावणाऱ्यांची संख्या अधिक आहे. कामाच्या ठिकाणी वेळेवर पोहोचता यावे म्हणून जीवाच्या आकांताने लोक स्वतःला डब्यात कोंबतात. यातले बहुतेक जण त्यांच्या कुटुंबाचा आधार असतात. ते गेल्यामुळे त्यांच्या घरात अंधार पडतो. १९९३-९४ मध्ये कांदिवलीजवळ उपनगरी गाडीच्या डब्यात आग लागली म्हणून गलका झाला आणि अनेक महिलांनी धावत्या गाडीतून उड्या मारल्या. त्या थेट समोरून येणाऱ्या उपनगरी गाडीखाली सापडून चिरडून मरण पावल्या. त्यांच्या कुटुंबांच्या, कच्च्या-बच्च्यांच्या डोळ्यातल्या अश्रूंची धग आपल्याला जाणवत नाही, इतके आपण संवेदनाहीन झालो आहोत. आपण राजकारणाच्या इतकं प्रेमात पडलोय की, ‘‘आताच असे घडले का? याआधी घडत नव्हते का? काहीच होत नाही का?’’ असे म्हणून भांडायला कमी करत नाही. हेच आमच्या प्रगल्भतेचे आणि प्रगतीचे मोजमाप असेल तर प्रश्नच मिटला.

प्रवाच्या घटनेत चार जण गेले, बरेच जायबंदी झाले. त्यांना रेल्वेकडून आर्थिक भरपाई अद्याप तरी जाहीर झालेली नाही. कदाचित ती होणारही नाही. कारण या

अपघातानंतर रेल्वेकडून सातत्याने एकाच बाबीवर भर दिला गेला. तो म्हणजे हे प्रवासी फुटबोर्डवरून प्रवास करत होते. पण कोणत्याही जबाबदार व्यक्तीने विचारले नाही की, सकाळी कामाच्या घाईत वेळेवर पोहोचण्यासाठी धडपड करणारे फुटबोर्डवर मजा म्हणून उभे राहतात का? त्यांची असहाय्यता का समजून घेतली जात नाही?

रेल्वेचे प्रश्न आजचे नाहीत. मुंबई शहरावर आपण इतके अवलंबून राहिलो की, मुंबई महानगर प्रदेशाचा एकात्मिक विकास करण्याकडे आपण लक्षच दिले नाही. व्यापार आणि उद्योग यांचे केंद्रीकरण मुंबई शहर आणि उपनगरात झाल्याने पालघर, ठाणे, रायगड या तीन जिल्ह्यांतून लोक रोज या शहराकडे धाव घेत असतात. त्यांना रेल्वे हाच प्रवासाचा मोठा आधार वाटतो, कारण आपण त्यांच्यासाठी ना पर्यायी व्यवस्था तयार केल्या ना त्यांच्या घराजवळ औद्योगिक आणि व्यापारी केंद्रे विकसित केली, ज्यायोगे त्यांना दक्षिण मुंबईकडे धाव घ्यावी लागू नये.

उपनगरी रेल्वे विकसळीत झाली, तर किमान रस्त्यांचे जाळे तरी नियोजित पद्धतीने विकसित व्हायला हवे होते. जलवाहतुकीसाठी अनुकूल परिस्थिती असतानाही आपण अक्षम्य दुर्लक्ष केले. जगातील अनेक शहरे नदी वा समुद्रकिनारी वसली आहेत. तिथे जलवाहतूक उत्तम चालवली जाते, तर मुंबईत का नाही, या मुद्द्यावर आम्ही कधी चर्चाच केली नाही. १९९९ ला काँग्रेस-राष्ट्रवादीचे सरकार आले तेव्हा महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाला

जलवाहतूक विकसित करण्यास सांगितले गेले होते. पहिला जलवाहतूक मार्ग विकसित करण्यासाठी सत्यगिरी शिपिंग नावाच्या कंपनीला काम दिल्याच्या बातम्याही आल्या. तेव्हापासून आजतागायत हा विषय समुद्राच्या तळाशी आहे. जगातल्या नको त्या विषयावर ज्ञान देणारे लोक मुंबईच्या जलवाहतुकीवर मौन बाळगून का असावेत?

मुंबईतील गद्दी कमी करण्यासाठी भाजीपाला, अन्नधान्य, लोखंड-पोलाद व्यापार नवी मुंबईत हलवला गेला. कसाबसा हिरे व्यापार वॉट्रे-कुर्ला संकुलात गेला. मग कपडा बाजार व इतर काही घाऊक बाजार मुंबई शहर परिसरातच का राहिले? दक्षिण मुंबईतील रिअल इस्टेटचे महत्त्व कमी होऊ नये म्हणूनच विशेष प्रयत्न झाले नसावेत? मग यात नेमकी गुंतवणूक कोणाची आहे, हे लक्षात घ्यायला वेळ लागू नये.

मुंबईचे स्पिरिट, हे शहर कधी थांबत नाही म्हणून गुणगौरव करणे खूप सोपे आहे. ते करणाऱ्यांनी जरा सायंकाळी बिझनेस डिस्ट्रिक्ट म्हणून विकसित झालेल्या सेनापती बापट रोडवर, परळ स्थानकावर चक्कर टाकावी. तसेच सकाळी कुर्ला स्थानकात पुलावर थांबावे, म्हणजे देश-राज्य याचे उज्वल भविष्य असलेली आमची तरुणाई बदलापूर-कल्याण व पनवेल-खांदर इकडून आलेल्या उपनगरी गाड्यांतून थव्या-थव्यात कशी उतरते, कशी पुलाकडे धाव घेते, पुलावरील गर्दीतून लवकर बाहेर पडण्यासाठी कसा संघर्ष करते, स्थानकाबाहेर आल्यावर रिश्का, बस मिळविण्यासाठी कशी आगतिक होते, त्यांचे चेहरे कसे असतात हे अवश्य पहावे. तिकडे वॉट्रे स्थानकावर वेगळे चित्र नाही. तिथे रिश्का, शेअर रिश्का, बस यासाठी कशा रांगा असतात, रिश्कावाले किती पैसे मागतात हे आमच्या कार्यसम्राट आणि भारग्यविद्यात्यांना माहिती नाही की कोणी सांगत नाही? आपण किती संवेदनाहीन झालो आहोत, यासाठी आपणच आपले चेहरे आरशात न्याहाळायला हवेत. आमच्या विकासाला मानवी चेहरा आहे का? दिसत असेल तर अवश्य सांगावे.

अहमदाबादमध्ये गुरुवारी नागरी वस्तीमध्ये विमान कोसळून झालेला अपघात, ही हवाई वाहतुकीच्या सुरक्षिततेबाबत अनेक प्रश्नचिन्हे उपस्थित करणारी भीषण दुर्घटना म्हणावी लागेल. सरदार वल्लभभाई पटेल विमानतळावरून लंडनच्या दिशेने निघालेले ‘बोईंग ७८७-८ ड्रीमलायनर’ हे प्रवासी विमान उड्डाणानंतर काही मिनिटांतच तेथील मेघानीनगर भागातील नागरी वस्तीवर कोसळले.

या विमानात २४२ प्रवासी होते. त्यापैकी एकजण वगळता कोणीही बचावल्याची शक्यता नाही. हे विमान दाट वस्तीतील वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या वसतिगृहाच्या इमारतीवर कोसळल्यामुळे तेथील काही शिकाऊ डॉक्टरांसह नागरिकांचाही मृत्यू झाला; तसेच अनेक जण जखमी झाले असून अनेक इमारती आणि वाहनांचे मोठे नुकसान झाले आहे. या विमानातील प्रवाशांमध्ये गुजरातचे माजी मुख्यमंत्री विजय रूपानी यांच्यासह १७० भारतीय, ५३ ब्रिटिश, सात पोर्तुगीज आणि कॅनडाच्या एका नागरिकाचा समावेश आहे. या अपघातामागे तांत्रिक बिघाड किंवा इमारतीला धडक अशा शक्यता वर्तविण्यात येत आहेत. विविध यंत्रणांमाफत सुरु झालेल्या तपासातून नेमकी कारणे समोर येतील. मात्र, हवाई वाहतुकीतील असुरक्षितता या अपघातातून पुन्हा एकदा अधोरेखित झाली आहे.

अपघात होण्याच्या घटना तुलनेने कमी असल्या, तरी अशा अपघातांमुळे होणारी जीवित आणि वित्तहानी मोठी असते. गेल्या शतकामध्ये जगभरात अनेक ठिकाणी विमान अपघात झाले. नंतर आधुनिक

हवाई सुरक्षेची परीक्षा

तंत्रज्ञान, काटेकोर प्रशिक्षण आणि कठोर सुरक्षाव्यवस्था यामुळे या अपघातांचे प्रमाण तुलनेने घटले होते. पाच वर्षांपूर्वी केरळमधील कोळीकोड येथे झालेल्या विमान अपघातात १९० जणांचा मृत्यू झाला. त्यापूर्वी कर्नाटकातील मंगळूरमध्ये मोठा अपघात झाला होता. सन १९८५मध्ये खलिस्तानी दहशतवाद्यांनी एअर इंडियाच्या विमानात स्फोट घडवून आणला होता. प्रामुख्याने तांत्रिक बिघाड, पायलटची चूक, हवामान आणि कमी होणारी दृश्यमानता; तसेच विमानाला पक्ष्याची धडक किंवा घातपात अशी कारणे या अपघातांमागे असल्याचे आढळले आहे. काही दिवसांपूर्वी इंडिगोच्या विमानाचा पुढील भाग गारा पडल्याने फुटला होता.

अहमदाबाद ते तीला अपघातासह विमानाचे वैमानिक सुभीत सभरवाल यांना सव्वाआठ हजार तासांचा उड्डाणांचा अनुभव होता आणि उड्डाणानंतर त्यांनी नियंत्रण कक्षाशी आपत्कालीन संपर्कही साधला होता. ‘एअर इंडिया’च्या ताफ्यात साडेअकरा वर्षांपूर्वी समाविष्ट झालेले विमानही फार जुने नव्हते. आजवर ‘बोईंग-७८७-८ ड्रीमलायनर’ या आधुनिक सुरक्षा यंत्रणा असलेल्या विमानाचा मोठा अपघात झाल्याची नोंद नाही. तुलनेने सुरक्षित मानल्या गेलेल्या या विमानात तांत्रिक त्रुटी किंवा बिघाड असल्याचे समोर आले, तर कंपनीच्या

व्यवसायावर विपरीत परिणाम होण्याची शक्यता आहे. सध्या एअर इंडियाच्या ताफ्यात २७ बोईंग विमाने आहेत. तसेच नव्या पावणेसहाशे विमानांच्या खरेदीचे नियोजन असून त्यामध्येही काही बोईंग ड्रीमलायनर वर्षाअखेरीस ताफ्यात समाविष्ट होणे अपेक्षित आहे. या अपघातानंतर जगभरातून चिंता व्यक्त झाली आणि ‘बोईंग’चे समभाग घसरले. या पार्श्वभूमीवर विमान खरेदीबाबत पुन्हा आढावा घेतला जाऊ शकतो.

देशाच्या अर्थव्यवस्थेचा विस्तार आणि भारतीयांच्या उंचावलेल्या जीवनमानामुळे भारतीयांसाठी विमान प्रवास आवाक्यात आला आहे. सध्या देशात दररोज सुमारे काही लाख नागरिक विमानप्रवास करतात. गेल्या वर्षी ३८ कोटी नागरिकांनी विमानप्रवास केला होता. अहमदाबाद अपघातानंतर यापैकी अनेक विमाने भोती निर्माण होणे साहजिक आहे. या पार्श्वभूमीवर या प्रवाशांच्या जीवितार्था सुरक्षिततेला सर्वोच्च प्राधान्य देण्याची गरज पुन्हा अधोरेखित झाली आहे. विशेषतः देशात विमानतळांच्या परिसरात, काही ठिकाणी विमानतळांच्या भिंतींना अगदी चिकटून मोठ्या प्रमाणात नागरी वस्ती आहे. त्यामुळे काही धोके असल्याचे निदर्शनास आले आहे. विमानतळावरील खबरदारीचे उपाय आणि वैमानिकांचे प्रशिक्षण अशा बाबींचा आढावा घेणेही आता गरजेचे आहे.

आंबटगोड खिचडी

◆ **साहित्य** : १ वाटी तांदूळ, १ वाटी तुरीची किंवा मुगाची डाळ, १ अख्खं लिंबू, २ हिरव्या मिरच्या, १ चमचाभर जिरं, पाव चमचा हिंग, पाव चमचा हळद, जरासं तेल, चवीनुसार मीठ आणि जरा गोडसर चव येईल तेवढे मूठ किंवा साखर, आधणाचं गरम पाणी ४ वाट्या.

◆ **पाककृती** : डाळ + तांदूळ पाण्यात १०-१५ मिनिटं भिजत घालावेत, नंतर दोन-तीन पाण्यातून धुऊन, पाणी निथळून फोडणीत पडण्याकरता तयार ठेवावेत. कूकर गरम करत ठेवावा आणि जरासं तेल घालून चमचाभर जिऱ्याची फोडणी करावी. ते फुललं की जरासं हिंग घालावं आणि ते फसफसलं की मिरच्यांचे हातानेच मोडून मोठे तुकडे टाकावेत. वर डाळ, तांदूळ आणि हळद घालून मिनिटभर परतावं आणि उकळीचं पाणी घालून नेहमी प्रमाणे खिचडी शिजवून घ्यावी. कूकरचं प्रेशर पडून तो उघडला की

खिचडी बुडेल इतकं गरम पाणी परत घालावं आणि गरम करत ठेवावे. यात आता एका संपूर्ण लिंबाचा रस, मीठ आणि साखर घालून चांगले घोटून, ढवळून रटरूट्ट घावे. पाच-एक मिनिटांनंतर आच घालवून अगदी गरमच वाढावी. वर साजूक तूप चांगले मोठा चमचाभर घालायला विसरायचं

नाही. हवी असेल तर वाढतेवेळी बारीक चिरलेली थोडी कोथिंबीर वर पेरावी. ताऱ्या कोथिंबीरीचा स्वाद चांगला लागतो आणि खिचडीचा हलका पिवळा अन् कोथिंबीरीचा हिरवागार रंग दिसायलाही छान दिसतो.

कम्फर्ट व्हर्सेस फॅशन, दोन्ही कसे मिळवाल?

‘आरामदायीपणा सर्वात महत्वाचा’ हे सर्वश्रुत आहे, परंतु जेव्हा स्त्रियांच्या फॅशनचा विषय येतो, तेव्हा एखादी गोष्ट निवडताना केवळ या एकाच गोष्टीचा विचार करून चालत नाही. गेल्या अनेक वर्षांपासून अंथलेअरचा ट्रेंड वाढत असताना, स्त्रिया दोन्ही गोष्टी मिळवून देण्याची १०० टक्के शक्यता असल्याचे सिद्ध करत फॅशनविरुद्ध कम्फर्ट असे वादविवादाचे अनेक मार्ग शोधत आहेत. जेव्हा त्या आरामदायी हा शब्द ऐकतात तेव्हा, त्यामध्ये लेगिंग्ज आणि घाम नेहमीच प्रथम गोष्टी असतात, परंतु जेव्हा फॅशनचा विषय येतो, तेव्हा, फॅशनचे समर्थक निःसंशयपणे अधिक सर्जनशील होतात.

आपण २१ व्या शतकात वास्तव्य करत आहोत, जेथे स्त्रिया सतत समाजात मिसळत असतात, वैयक्तिक आणि व्यावसायिक जीवनशैली आहेत आणि ही वेळ आपण आपल्या कपड्यांसह अधिक आरामदायक आणि फॅशनेबल निवड करण्याची. चांगली बातमी अशी आहे की, अलीकडच्या काळात लाऊंजवेअर खूप वर्षांनी आले आहेत. केवळ त्यामध्ये भरपूर पर्याय म्हणून नाहीत तर ते सैल, आरामदायी असे कपडे खरोखरच ट्रेंडमध्ये आहेत. आता आपल्या मैत्रिणींसह दिवसातून

जास्तीत जास्त वेळा बाहेर फिरायला जाऊ शकता, तुम्ही आरामदायी वाटू शकेल ते ही विशेष काही न बदलता. जर आपण त्यांना ‘जॉर्गस’ म्हटले तर, तुम्ही त्यांना धावपट्टीवर स्वेटपॅन्ट्स म्हणून देखील घालू शकता. आपण ट्रेसिंगच्या सुवर्णयुगात राहत आहोत - एका आळशी मुलांचे फॅशन स्वर्ग. म्हणून, व्हिस्कोस त्याच्या गुणधर्मांसह उच्च श्वासोच्छ्वास, संपूर्ण जैव-विकृती आणि पर्यावरण अनुकूल अशा श्रेणीतील पसंतीची निवड ठरली आहे.

व्हिस्कोसपासून बनवलेल्या कपड्यांचे हे सॉफ्ट टेक्स्चर आहे, ज्यामुळे त्यांना सहजपणे करणे सोपे होते आणि आपल्याला पाहिजे असलेल्या शैलीत वापरणे सोपे होते. फॅब्रिकची फ्लुएडिटी शरीरावर ड्रेप करण्यास अधिक मदत करते, त्यामुळे फॅब्रिक अंगावर चमकण्यास मदत होते. कपड्यांसह लेअरिंग अत्यंत सोपे आहे, कारण याचा पोत कपड्याचा गोळा होऊ देत नाही. हे कोणत्याही फॅशनिस्टांसाठी असणे आवश्यक आहे. उज्ज्वल रंग आणि पेस्टल्स रंग ट्रेंडमध्ये आहेत, त्यामुळे फॅब्रिकची रंगीत होणारी क्षमता आकर्षक बनवते.

बदलत्या जीवनशैलीनुसार खाण्या-पिण्याच्या पद्धतीत सुद्धा बदल झाला आहे. तर काही जणांना जेवल्यानंतर लगेच झोप येणे, थोड्या वेळाने पुन्हा भूक लागल्याने खाणे अशा विविध सवयी असतात. मात्र या सवयी तुमच्या आरोग्याला धोका पोहोचवू शकतात. हे खरं आहे, कारण जेवल्यानंतर काही गोष्टी खाऊ नयेत किंवा करू नयेत, असा सल्ला दिला जातो. त्यामुळे तुम्हाला सुद्धा जेवल्यानंतर खाणे किंवा झोपण्याची सवय असल्यास ती आजच बदला. याचा फायदा तुम्हाला नक्की होईल.

सकाळचा नाश्ता पोटभरून करायचा, दुपारचे जेवण मध्यम आणि रात्रीचे जेवण अगदी कमी करावे, असे सांगितले

जेवल्यानंतर कधीच खाऊ नका ‘या’ गोष्टी, आरोग्यास होईल नुकसान

ज्यावेळी जेवल्यानंतर काही गोष्टी खाणे किंवा पिणे योग्य नाही, ते खालील गोष्टी आहेत. कारण जेवल्यानंतर काही गोष्टी खाणे किंवा पिणे योग्य नाही, ते खालील गोष्टी आहेत. कारण जेवल्यानंतर काही गोष्टी खाणे किंवा पिणे योग्य नाही, ते खालील गोष्टी आहेत. कारण जेवल्यानंतर काही गोष्टी खाणे किंवा पिणे योग्य नाही, ते खालील गोष्टी आहेत.

जेवल्यानंतर काही गोष्टी खाणे किंवा पिणे योग्य नाही, ते खालील गोष्टी आहेत. कारण जेवल्यानंतर काही गोष्टी खाणे किंवा पिणे योग्य नाही, ते खालील गोष्टी आहेत. कारण जेवल्यानंतर काही गोष्टी खाणे किंवा पिणे योग्य नाही, ते खालील गोष्टी आहेत.

जेवल्यानंतर काही गोष्टी खाणे किंवा पिणे योग्य नाही, ते खालील गोष्टी आहेत. कारण जेवल्यानंतर काही गोष्टी खाणे किंवा पिणे योग्य नाही, ते खालील गोष्टी आहेत. कारण जेवल्यानंतर काही गोष्टी खाणे किंवा पिणे योग्य नाही, ते खालील गोष्टी आहेत.

व्हॉट्सअॅप लवकरच एक नवीन फीचर सादर करू शकतं, ज्यामुळे तुम्ही सहज एआय स्टिकर जनरेट करू शकाल. हे फीचर कसं वापरायचं वला जाणून घेऊया. सध्या हे फीचर बीटा टॅस्टिंगसाठी उपलब्ध आहे. इन्स्टांट मेसेजिंग अॅप व्हॉट्सअॅप बीटान आपल्या प्लॅटफॉर्मवर एआय स्टिकरचा सर्पोर्ट अँड केला आहे. व्हॉट्सअॅपवर हे पहिलं फीचर आहे, जे आर्टिफिशियल इंटेलिजेंसचा वापर करेल आणि एआय स्टिकर बनवण्यास मदत करेल.

तुमच्या हातातील व्हॉट्सअॅपमध्ये आता एआयचा शिरकाव; तुम्ही म्हणाल तसे स्टिकर्स बनवून देणार

एआय स्टिकर बनवण्याचा पर्याय फक्त अँड्रॉइड २.२३.१७.१४ अपडेटमध्ये उपलब्ध आहे, ज्याचा वापर फक्त काही निवडक व्हॉट्सअॅप बीटा युजर्सच करू शकतात. ही नवीन सर्व्हिस युजर्सना पर्सनलाइज्ड स्टिकर्स बनवण्यास मदत करेल. पुढील काही दिवसांमध्ये हे फीचर सर्व युजर्ससाठी जगभरात रोलआऊट केलं जाऊ शकतं. या फीचरबाबत WABetaInfoनं आपल्या रिपोर्टमध्ये सांगितलं आहे की, नवीन अपडेटमधून आलेलं हे फीचर सध्या मर्यादित टेस्टर्ससाठी उपलब्ध झालं आहे. इतर स्टिकरप्रमाणे, एआय-जनरेटेड स्टिकर देखील स्टिकर टॅबमध्ये ठेवण्यात आले आहेत. स्टिकर जेनरेट करण्यासाठी युजर्सना नवीन क्रिएट बटनवर टॅप करावं लागेल.

◆ व्हॉट्सअॅप व्हॅटमध्ये, स्टिकर विंडो ओपन करण्यासाठी खाली दिलेल्या स्माईली आयकॉनवर टॅप करा. ◆ जेव्हा तुम्हाला हा अपडेट मिळेल, तेव्हा एक पर्याय देण्यात येईल जेनरेट युअर ओन एआय स्टिकरवर टॅप करा. ◆ हे फीचर कधीपर्यंत युजर्ससाठी उपलब्ध होईल, यासाठी व्हॉट्सअॅपनं सध्या कोणतीही टाइमलाइन दिली नाही. तसेच मेटानं या जेनरेटिव्ह एआयचं नाव देखील सांगितलेलं नाही, ज्याच्या मदतीनं हे स्टिकर्स बनवले जातील. आताही कंपनीनं स्वतः तयार केलेली एआय टेक्नॉलॉजी आहे की इतर कोणत्या टेक कंपनीशी मेटानं हातमिळवणी केली आहे, ते पाहावं लागेल. तसेच हे स्टिकर्स जेनरेट करताना काही मर्यादा असतील की नाही ते देखील फीचर सर्वासाठी उपलब्ध झाल्यावरच समजेल.

थकवा दूर करण्यासाठी ग्रीन टी फेसपॅक

चेहऱ्यावर चमक आणण्यासाठी घरगुती फेसपॅक सर्वोत्तम ठरतो. जेव्हा स्कीन थकलेली किंवा डल वाटत असेल तेव्हा तांदूळ आणि ग्रीन टीचा घरी तयार केलेला फेसपॅक स्किनला रिलॅक्स होण्यास मदत करेल. बघू कसा तयार करायचा हा पॅक...

चेहरा आणि मानेवर पॅक लावा. २० मिनिटांनंतर पॅक धुऊन टाका. चेहरा पुसून मॉइश्चरायझर लावा.

दुधाबरोबर मध घेण्याचे फायदे जाणून घेऊ या

आपल्याला हे माहितीच आहे की, नियमित दूध पिणं आरोग्यासाठी फायदेशीर आहे. परंतु दुधात मध घातल्यावर त्याचा फायदा दुप्पटीने होतो. असे केल्यास आरोग्यविषयक समस्यांपासून आपण मुक्त होऊ शकतो. **दुधामध्ये मध घालून पिण्याचे ५ फायदे जाणून घ्या..**

■ दररोज १ कपात दुधात मध घालून प्यायल्याने शारीरिक आणि मानसिक आरोग्यासाठी फायदेशीर असते. हे दोन्ही प्रकारच्या क्षमता वाढविण्यास उपयुक्त आहे. ■ अनिद्रीची समस्या असल्यास रात्री कोमट दुधात मध वापरा, असे केल्यास अनिद्रीची समस्या नाहीशी होते आणि त्वरित आराम मिळतो. ■ पचन सुधारण्यासाठी दुधात मध घालून पिण्याने बद्धकोष्ठतेच्या त्रासापासून सुटका होते. ■ दुधात प्रथिने आणि कॅल्शियम भरपूर प्रमाणात असते आणि मध प्रतिकारकशक्ती वाढवण्यास सक्षम असते. याना एकत्र करून प्यायल्याने उत्तम आरोग्य पर्याय असल्याचे सिद्ध करतात. ■ ताणतणाव दूर करण्याचे हे एक उत्तम साधन आहे. कोमट दुधात मध घालून प्यायल्याने प्रजनन क्षमता आणि शुक्राणूंची संख्या वाढवण्यास मदत करते.

सध्याची बदलती लाइफस्टाइल पाहता काही जणांना कमी वयातच केस पांढरे होत असल्याची समस्या पाठी लागते. कमी वयात केस पांढरे झाल्याने ते तुमच्या पर्सनॅलिटीला न शोभण्यासारखे असून त्याबाबत चिंता सतावते. फॅशन तर दूर कमी वयात केस पांढरे होणे काहीसे लाजीरवाणे आहे. काही लोकांना शारीरिक कमकुवतेमुळे अशा प्रकारची समस्या येते. काहीजण केस पांढरे होत असल्याने गोळ्यासुद्धा घेतात. परंतु गोळ्या घेणे ही बाब चुकीची असून ती तुमच्या आरोग्याला घातक ठरू शकते. त्यामुळे डॉक्टरांचा सल्ला घेतल्याशिवाय कोणत्याही गोळ्यांचे सेवन करू नये असे सांगितले जाते. तुम्हालासुद्धा जर केस पांढरे होण्याची समस्या भेडसावत आहे तर त्यावर आताच उपाय करा. तर जाणून घ्या केस सफेद होत असल्यास कोणत्या गोष्टी खाणे महत्वाचे आहे.

कमी वयात केस पांढरे होण्याची समस्या सतावत असल्यास करा ‘या’ गोष्टींचे सेवन

संत्र्याचे सेवन करा : कमी वयात केस सफेद होत असतील तर त्यापासून सुटका मिळवण्यासाठी संत्रे खा. कारण संत्र्यात व्हिटामीन सी असून ते तुम्हाला कोलेजन प्रोटीनची वाढ करण्यास मदत करतात. संत्रे खाल्ल्याने केस सफेद होण्याची समस्या कमी होण्यासोबत केसांची वाढ होण्यास मदत होते.

फर्मेन्टेड फूड्स : प्रोबायोटिक नेहमीच आरोग्य स्वस्थ राहण्यासाठी उपयुक्त ठरतात. खासकरून केसांसाठी

या गोष्टीचे सेवन केल्यास तुम्हाला केस सफेद होण्याची समस्या कमी होईल. फर्मेन्टेड फूड्स म्हणजे दही, विनेगर, आवाळ्यसारख्या पदार्थांचा समावेश होतो. काळे केस कायम राखण्यासाठी फर्मेन्टेड फूड्स जरूर खा.

डार्क चॉकलेट : शरीरात लोह आणि कॉपरची कमी असल्याने केस सफेद होण्याची समस्या सतावते. त्यामुळे डार्क चॉकलेट हे उत्तम पोषक तत्व असून ते सफेद झालेल्या केसांसाठी उपयुक्त ठरते. त्यामुळे डार्क चॉकलेटचे सेवन करा. मात्र तुम्हाला घरगुती आणि नैसर्गिक पद्धतीने केस गळतीची समस्या सोडवायची असल्यास मेथी दाण्यांचा उपयोग करा. मेथीचे दाणे तुम्ही सुक्या आवळ्यासोबत वाटून त्याची पावडर बनवू शकता. त्यानंतर ही पावडर तेलामध्ये मिवस करून केसांना लावा. यामुळेसुद्धा केसांची गळती थांबण्यास मदत होईल.

केस रंगवताना घेण्यात येणारी काळजी

सर्वात पहिली काळजी म्हणजे दर्जेदार रंगच निवडा, तिकडे तडजोड नको. पहिल्यांदाच रंग लावत असाल तर केसांच्या छटेपेक्षा वेगळी छटा निवडा; परंतु तो तुम्हाला शोभेल याची खात्री करून घ्या. चांगल्या शॅम्पूने केस धुवा, मात्र कंडिशनर लावू नका. कंडिशनरमुळे रंग नीट बसत नाही. धुतलेले केस विचरण्यासाठी कायम मोठ्या दातांचा कंगवा वापरा म्हणजे केस जास्त तुटणार नाहीत. केस वाळवण्यासाठी ते टॉवेलने जोरजोरात पुसू नका, म्हणजे ते तुटणार नाहीत. त्याऐवजी डोक्याला टॉवेल गुंडाळून केसांमधील पाणी टॉवेलने टिपून घ्या. केस वाळवण्यासाठी झायरचा वापर करू नका. ओल्या केसांना रंग लावू नका. रंग लावताना हातात मोजे घाला. कपाळावर, कानांवर, मानेवर रंगाचे डाग पडू नयेत म्हणून व्हॅसलीन वा खोबरेल तेल लावा. रंग लावलेले केस लिंबाचा रस घातलेल्या पाण्याने धुवा, जेणेकरून रंग दीर्घकाळ टिकेल. रंग लावल्यावर केसांमधील आर्द्रतेचं प्रमाण कमी होतं व केस कोरडे होतात. त्यामुळे केस घुण्यासाठी रंग लावलेल्या केसांसाठी खास असं नमूद केलेला शॅम्पू आणि कंडिशनरच वापरा. केसांची वाढ झाल्यावर केसांच्या मुळाशी त्यांचा नैसर्गिक रंग दिसू लागतो. अशा वेळी केसांना टचअप करायला विसरू नका. टचअप करताना केस मुळाशी आधी रंगवा, १५ मिनिटांनंतर बाकीच्या केसांना रंग लावा.

चिंच हे नाव घेताच तोंडाला पाणी सुटतं. आंबट-गोड चिंच आरोग्यासाठी फायदेशीर असल्याचे सांगितले जाते. खाद्यपदार्थांची चव वाढवण्यासाठी अनेक प्रकारच्या पाककृतींमध्ये चिंचेचा वापर केला जातो. चिंचेमध्ये प्रोटीन, फायबर, कार्बोहायड्रेट्स, फोलेट, व्हिटॅमिन सी, व्हिटॅमिन ए, ई, के, बी६, फॉस्फरस, पोटॅशियम, कॉल्शियम, मॅग्नेशियम, लोह यांसारखे पोषक घटक असतात. ज्यामुळे शरीराला अनेक फायदे मिळू शकतात. पण तुम्हाला माहीत आहे का की चिंचेचे जास्त सेवन करणेदेखील आरोग्यासाठी हानीकारक असू शकते. चला तर मग जाणून घेऊया कोणत्या लोकांनी चिंच खाऊ नये.

या ४ लोकांनी चिंच खाऊ नये, आरोग्याची हानी होऊ शकते

डायबिटीज : डायबिटीजच्या रुग्णांनी चिंचेचे सेवन करू नये. विशेषतः जेव्हा तुम्ही कोणतेही औषध घेत असाल तेव्हा चिंचेचे सेवन टाळा. **अॅलर्जी** : चिंच खाल्ल्याने अनेकांना अॅलर्जीची समस्या होऊ शकते. म्हणून जर आपल्याला चिंच खाल्ल्यावर तसेच उल्टी यासारख्या समस्यांना सामोरा जावे लागत असेल तर याचे सेवन लगेच बंद करा. **दातांना नुकसान** : चिंचेत अॅसिडिक घटक आढळतात, याने दातांचा पृष्ठभाग खराब होतो. त्यामुळे चिंचेचे सेवन मर्यादित प्रमाणात करावे, जर तुम्हाला दातांची समस्या असेल तर चिंचेचे सेवन करू नका. **गर्भवती महिला** : गर्भवती स्त्रियांना यादरम्यान आंबट वस्तू खाण्याची इच्छा होते, मात्र अधिक प्रमाणात चिंच खाल्ल्याने गर्भवती स्त्रियांना नुकसान होऊ शकते. अशात या गोष्टी खाण्यापूर्वी डॉक्टरांचा सल्ला घ्यावा. **अस्वीकरण** : ही सल्ला देणारी सामग्री केवळ सामान्य माहिती प्रदान करते. हे कोणत्याही प्रकारे पात्र वैद्यकीय मताचा पर्याय नाही. अधिक माहितीसाठी तज्ञ किंवा तुमच्या डॉक्टरांचा सल्ला घ्या.

तुळशीच्या पानांनी होणारे ५ आश्चर्यात टाकणारे फायदे

■ तुळशीच्या पानात अँटी ऑक्सिडंट असतात जे आपल्या शरीराची रोगप्रतिकारक क्षमतेला वाढवण्याचे काम करते. ■ आपल्याला सर्दी, पडसं किंवा ताप आल्यास खडी साखर, काळे मिरं आणि तुळशीच्या पानांना पाण्यामध्ये उकळवून काढा करावा आणि त्याचे सेवन करावे किंवा आपण या काढ्याचा घोल वाळवून याचा बारीक बारीक गोळ्या बनवून खाल्ल्यामुळे सर्दी, पडसं आणि तापामध्ये फायदेशीर आराम होईल. ■ ज्यांच्या तोंडाला वास येतो त्यांनी दररोज सकाळी उठल्यावर तुळशीचे पान तोंडात ठेवायला हवे. असे केल्यास तोंडाच्या वास येणे कमी होते. ■ शरीरावर कुठेही जखम झाल्यास तुळशीच्या पानांना तुरटीबरोबर जखमेवर लावल्याने जखम लवकरच बरी होते. ■ जुलाब लागले असल्यावर तुळशीच्या पानांमध्ये जिरे टाकून वाटून घ्यावे. या मिश्रणाला दिवसभरातून ३-४ वेळा चाटून घेणे. असे केल्यास आपल्याला जुलाब बंद होण्यात फायदाच होईल.

ब्लॉटिंग म्हणजे पोट फुगणे. काही वेळेस अॅसिडिटीने पण पोट फुगत असते. काही गरिष्ठ खाण्यात आल्यानेही हा त्रास होतो. पण आज आपण लेखात मासिक पाळीदरम्यान होणाऱ्या ब्लॉटिंगबद्दल जाणून घेऊ या. तसेच त्यावरील उपायदेखील जाणून घेऊ या. मासिकपाळीच्या काळात अॅसिडिटीमुळे पोटात दुखते पोट फुगण्याचा त्रास देखील होतो. त्यासाठीचे काही उपाय केल्यास त्या त्रासापासून आणि वेदनांपासून मुक्ती मिळते.

ब्लॉटिंगचा त्रास असल्यास हे करा...

■ चमचमीत मसालेयुक्त पदार्थांचा वापर टाळवा यामुळे अॅसिडिटीचा त्रास होतो. ■ पचनत्रंममध्ये बिघाड होतो, त्यासाठी आपले पचनत्रं सुरळीत करण्यासाठी आलं आणि लिंबाच्या चहाचे सेवन करावे. ■ गवती चहा घ्यावा अॅसिडिटीचा त्रास कमी होतो. ■ पाणी तर सर्व गोष्टींवर रामबाण उपाय आहे. जास्त पाणी पिणे उत्तम स्वास्थ्य असण्याची लक्षण आहे. पाण्यामुळेच सर्व आजार नाहीसे होतात. त्यामुळे जेवढे जमेल तेवढे पाणी पिणे फायदेशीर असतं. ■ या काळात आपल्या शरीरास

पौष्टिक तत्व पाहिजे असतात. कॅल्शियम आणि मॅग्नेशियम आहारयुक्त पदार्थांचं समावेश करणं फायदेशीर ठरतं. केळ आणि दुधात कॅल्शियम असतं. त्याचे सेवन करावे. ■ या काळात अशा वस्तू ज्या गॅस वाढवतात आणि पोट फुगवतात ते खाणे टाळवे. सकस आहार घ्यावा. ब्रोकोली, कोबी, फ्लॉवरची भाजी खाऊ नये. त्यामुळे गॅसेस पण होते आणि अॅसिडिटीचा त्रास जास्त वाढण्याची शक्यता असते. ■ आलं शरीरातील सूज कमी करण्यास फायदेशीर असतं. यामध्ये अँटी इन्फ्लेमेटरी आणि अँटी स्पॅस्मोडिकचे गुणधर्म असतात. शरीरातील वेदना दूर करण्याचे काम करतं.

■ काही वेळा काही जण अॅसिडिटी आहे म्हणून शीतपेयांचे सेवन करतात. असे केल्याने ब्लॉटिंगचा त्रास अजून वाढतो. ■ चहा जास्त घेऊ नका कारण अॅसिडिटी वाढण्यासाठी हे कारणीभूत आहे. ■ व्यायाम आणि योगा करा. पण थकवा जाणवेल असे काही करू नका. ■ पर्यटन पचनत्रं सुरळीत करण्याचे कार्य करते. यामध्ये असलेले पॅपॅन एंझाइम पचन संस्थेला सुरळीत ठेवण्याचे काम करते. पर्यटन खाल्ल्याने अॅसिडिटी, गॅस, ब्लॉटिंगच्या त्रासापासून सुटका होते. ■ मदिरासारखे अल्कोहोल घेत असल्यास त्वरित घेणे बंद करावे. यामुळे अॅसिडिटीचा त्रास कमी होण्याऐवजी जास्त वाढतो.

४९ धोकादायक इमारतींवर कारवाईचे सावट कायम इमारती खाली करण्यास रहिवाशांचा नकार

■**ठाणे** : पावसाळ्यात ठाणे शहरातील धोकादायक इमारतींचा प्रश्न ऐरणीवर येतो. पावसाळा सुरू होण्यापूर्वीच महापालिका अनधिकृत इमारतींची यादी प्रसिद्ध करून त्यावर कारवाई करत असल्याचे दर पावसाळ्यात पहावयास मिळते. यामध्ये धोकादायक इमारती रिकाम्या केल्या जातात मात्र यंदा शहरात असलेल्या ९० अतिधोकादायक इमारतींपैकी महापालिकेने ४१ इमारती रिकाम्या करून त्यांच्यावर तोडक कारवाई केल्याचे दिसून येत आहे. परंतु अद्यापही ४९ इमारतींमधील २१७ कुटुंब आणि वाणिज्यमधील ५१ कुटुंबे धोक्याच्या सावटाखाली वावरत आहे. या इमारतींमधील रहिवाशांनी इमारती रिकाम्या करण्यास नकार दिल्याने महापालिकेची चिंता वाढली आहे.

ठाणे महापालिका क्षेत्रामध्ये पावसाळ्यात अतिधोकादायक तसेच धोकादायक इमारती कोसळून जीवितहानी होऊ

जागा मालक आणि भाडेकरू यांच्यातील वादाचा फटका
दुसरीकडे काही ठिकाणी जागा मालक आणि भाडेकरू यांच्यातील वादाचा फटका देखील या इमारतींना बसला असून त्यामुळे देखील इमारती रिकाम्या होतांना दिसत नसल्याचे चित्र आहे. या इमारती रिकाम्या करण्यासाठी महापालिकेच्या अतिक्रमण विभागाचे शतीर प्रयत्न सुरू आहेत. त्यातही कोपरीतील एकाच ठिकाणी १२ इमारती या पालिकेने अतिधोकादायक घोषित केल्या आहेत. परंतु त्यातही आज काही कुटुंबांचे वास्तव्य असल्याने त्या इमारती रिकाम्या करणे पालिकेला शक्य झालेले नाही.

नये, यासाठी ठाणे महापालिका प्रशासनाकडून दरवर्षी शहरात सर्वेक्षण करून अशा इमारतींची यादी जाहीर करण्यात येते. यंदा करण्यात आलेल्या सर्वेक्षणात पूर्वी शहरात ४४०७ इमारती या धोकादायक होत्या. तर अतिधोकादायक इमारतींची संख्या ही ९० एवढी झाली आहे.

यात सर्वाधिक अतिधोकादायक इमारतींची संख्या ही नौपादा भागात असून हा आकडा ३८ एवढा आहे. तर सर्वात कमी इमारती या मुंब्यात असून येथील आकडा हा केवळ एक आहे.

पावसाळ्यापूर्वी महापालिकेने प्रभाग समितीनिहाय धोकादायक आणि अतिधोकादायक इमारतींचा

सर्व्हे केला होता. परंतु ज्या इमारती अतिधोकादायक घोषित करण्यात आल्या. त्यावरून मागील काही महिन्यांपासून वादंग सुरू आहे. काही इमारतींचे जे काही स्ट्रक्चरल ऑडिट करण्यात आले आहे. त्यावरून काहीसा वादंग निर्माण झाला आहे. महापालिकेने केलेले स्ट्रक्चरल ऑडिट आणि संबंधित इमारतधारकांनी केलेल्या ऑडिटमध्ये तफावत आढळून आली आहे. यावरूनच काही रहिवाशांनी इमारती रिकाम्या करण्यास नकार दिल्याची माहिती महापालिका सूत्रांनी दिली.

एकूण पालिकेने आतापर्यंत ९० पैकी ४१ इमारती रिकाम्या करून त्यावर तोडक कारवाई केली आहे. मात्र ४९ व्याप इमारतींवर अद्यापही कारवाई करत आलेली नाही. या इमारतींमध्ये २१७ रहिवासी कुटुंब आणि ५१ वाणिज्य कुटुंबांचे वास्तव्य आहे, तर या ठिकाणी ८८३ रहिवासी वास्तव्यास असल्याची माहिती महापालिकेने दिली.

कायम दुर्लक्ष

“पाच वर्षांपासून मेघें, आंदोलने आणि निवेदने देत खालापूर तहसीलदार आणि वन वनपरिक्षेत्र कार्यालयांचे उंबरठे झिजवले आहेत. अधिकार असूनही दोन्हीकडील अधिकारी सुरस्त आहेत. गेल्या महिन्यात पुन्हा माज्यासह आदिवासी बांधवांनी जिल्हाधिकाऱ्यांना निवेदन दिले होते. अजून काहीही झाले नाही.”

—संतोष ठाकूर, सामाजिक कार्यकर्ते, ग्राम संवर्धन सामाजिक संस्था

■**पनवेल** : तळगाळापर्यंत विकास नेल्याचा दावा करणाऱ्या सरकारचा दावा किती फोल आहे, हे खालापूरमधील आदिवासी वाडीतील रस्त्यावरून दिसून येते. तब्बल पाच वर्षे पाटपुरावा करूनही प्रशासन रस्ता करण्याऐवजी त्यात आडकाठीच आणत असल्याचे दिसून आले. अखेर खालापूर तालुक्यातील करबेळी ठाकूरवाडी आणि खडई धनगरवाड्यातील आदिवासी विद्यार्थी आणि पालकांनी श्रमदानातून पायवाट तयार केली. त्यामुळे यंदा मुलांना या पायवाटेवरून शाळेत तरी जाता येईल. आमदार महेंद्र शोरे यांच्या मतदारसंघातील हा प्रकार आहे.

खालापूर तालुक्यामधील खडई धनगरवाडा आणि करबेळी ठाकूरवाडी या दोन्ही आदिवासी वाड्यांना आजही रस्ता नाही. गंधी बाब म्हणजे पाच वर्षांपासून या रस्त्यासाठी खालापूर तहसील कार्यालय आणि वन विभागाकडे पाटपुरावा केला जात आहे. मात्र, दोघांच्या हलगर्जीपणामुळे येथील आदिवासींना आणि त्यांच्या मुलांना दरोजो चार किलोमीटर पायपीट करावी लागते. या वाड्यांमधील कुणी आजारी पडला तर त्याला

अखेर आदिवासी विद्यार्थ्यांनी श्रमदानातून बनवला रस्ता विकासाच्या नुसत्या गप्पाच...

झोळीत घालून चार किलोमीटरची पायपीट करून दवाखान्यात किंवा रुग्णालयात न्यावे लागते.

प्रशासनाचे ‘नाहीरे’ धोरण

खडई धनगरवाडा आणि करबेळी ठाकूरवाडी या दोन्ही आदिवासी वाड्यांमधील विद्यार्थ्यांची अवस्था आणखी बिकट आहे. त्यांना शिकण्यासाठी डोंगरदऱ्यातून रोज ८ किलोमीटर डोंगरवाट तुडवावी लागत आहे. वन हक्क कायदा २००६ आणि २००८ च्या कलम ३/२ नुसार तीन वर्षांपासून वनपरिक्षेत्र अधिकारी खालापूर यांच्याकडे ग्रामपंचायत आणि पंचायत समितीच्या माध्यमातून प्रस्ताव सादर केला जात आहे. प्रत्यक्षात वनपरिक्षेत्र अधिकार्यांच्या ‘नाहीरे’ धोरणामुळे रस्ता अति नाही शिवाय दरवेळी प्रस्तावात चुटी दाखवून रस्त्याचे काम अडवण्याचे काम

अत्यंत प्रामाणिकपणे केले जात असल्याचा आरोप येथील आदिवासी करत आहेत.

सरकार लोकांसाठी खूप काही करत असल्याचे सांगत आहे. प्रत्यक्षात वर्षानुवर्षे प्रशासनातील झारीतील शुक्राचार्य तळगाळापर्यंत विकास पोहचू देत नाहीत, याचे खालापूर तालुक्यातील हे उत्तम उदाहरण आहे. म्हणून सरकार करत नाही तर किमान आपल्या मुलांसाठी आपणच लोकवर्गाक काढून श्रमदानातून पायवाट बनवावी, असा विचार दोन्ही वाड्यातील सर्वांनी केला. त्याप्रमाणे या दोन्ही वाड्यातील विद्यार्थी, त्यांचे आईवडील यांनी श्रमदान करून १० जून रोजी उजलोळी ते खडई अशी पायवाट बनवली. यंदाचा पावसाळा किमान या पायवाटेने चालता येईल, असा विचार त्यांनी केला.

कोण पात्र आहेत?

- ▶ ज्या महिला महाराष्ट्राच्या रहिवासी आहेत
- ▶ वय २१ ते ६० वर्षांच्या दरम्यान आहे
- ▶ महिला विवाहित, विधवा, घटस्फोटित किंवा एकल आई असावी
- ▶ घराचे एकूण उत्पन्न ठराविक मर्यादपेक्षा कमी असावे
- ▶ कोणताही कुटुंबीय शासकीय सेवेत नसेल
- ▶ कोणताही सदस्य इनकम टॅक्स भरत नसेल
- ▶ **कोण नाही पात्र?**
- ▶ सरकारच्या स्पष्ट निदेशानुसार, खालील महिलांना योजनेचा लाभ मिळणार नाही:
- ▶ ज्या महिला किंवा त्यांचे पती इनकम टॅक्स भरणारे आहेत
- ▶ शासकीय, निमशासकीय, किंवा सार्वजनिक क्षेत्रात कार्यरत व्यक्ती
- ▶ जास्त जमीनधारक किंवा उच्च उत्पन्न वगातील कुटुंबे
- ▶ ज्या महिलांनी खोटी माहिती देऊन योजना मिळवण्याचा प्रयत्न केला

‘लाडकी बहीण योजना’मध्ये फसवणूक करणाऱ्यांवर कठोर कारवाई

■**मुंबई** : महाराष्ट्रात नुकतीच सुरू झालेली ‘मुख्यमंत्री लाडकी बहीण योजना’ महिला सबलीकरणाचा एक महत्त्वपूर्ण उपक्रम मानला जात आहे. गरजू, आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल महिलांना आर्थिक मदत मिळवी, यासाठी ही योजना आणण्यात आली आहे. मात्र, प्रारंभिक टप्प्यातच काही ठिकाणी बनावट लाभार्थ्यांच्या तक्रारी समोर येऊ लागल्या आहेत. त्यामुळे आता सरकारने आयकर विभागाच्या डेटाची तपासणी करून खोटे अर्ज करणाऱ्यांची छाननी करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

कोणाला मिळणार या योजनेचा लाभ?

राज्य सरकारने स्पष्ट केलं आहे की आता ‘लाडकी बहीण योजना’ अंतर्गत फक्त खऱ्या अर्थाने गरजू महिलांनाच लाभ मिळणार आहे. अर्ज करणाऱ्या महिलांचा किंवा त्यांच्या पतीचा इनकम टॅक्स डेटा सरकारकडून थेट तपासला जाईल. ज्यांनी चुकीची माहिती देऊन अर्ज केला आहे, त्यांच्यावर कठोर कारवाई केली जाणार आहे. यामुळे फसवणूक करणाऱ्यांपासून योजना सुरक्षित राहील.

फसवणूक रोखण्यासाठी डिजिटल

पडताळणी

या योजनेत डायरेक्ट बेनिफिट ट्रान्सफर प्रणालीद्वारे लाभार्थी महिलांच्या खात्यात दरमहा थेट आर्थिक मदत जमा होते. परंतु जर फसवणूक झाली तर हा निधी गरजूंपर्यंत पोहोचत नाही. त्यामुळे आता सरकारने डिजिटल डेटाबेस आणि इनकम टॅक्स विभागाच्या डेटाशी लिंक करून लाभार्थ्यांची नोंदणी पडताळण्याचे धोरण स्वीकारले आहे.

पारदर्शक व विश्वासार्ह उपक्रम

या पावलामुळे ‘लाडकी बहीण योजना’ अधिक पारदर्शक होणार असून, खऱ्या गरजूंनाच लाभ मिळणार आहे. राज्य सरकारचा हा निर्णय सरकारी निधीचा अपव्यय टाळण्यासाठी आणि योजनांचा योग्य लाभ योग्य व्यक्तींना मिळवा यासाठी मोठा टप्पा मानला जात आहे. यामुळे भविष्यात अशा योजनांमध्ये विश्वास वाढेल आणि गरजू महिलांचे खरे उत्थान होईल.

विनापरवाना बांधकाम करणाऱ्या बिल्डरविरोधात थेट एमआरटीपी अंतर्गत गुन्हा

■**पनवेल** : महापालिकेच्या परवानगीशिवाय बांधकाम करणाऱ्या नीळकंठ ग्रुपच्या इमारतींवर पनवेल महापालिकेने कारवाईचा बडगा उगारला आहे. या बिल्डरविरोधात महापालिकेच्या कामोटे प्रभाग समितीचे अधीक्षक दशरथ भंडारी यांनी केलेल्या तक्रारीनंतर कामोटे पोलिसांनी बांधकाम व्यावसायिकांवर एमआरटीपी कायद्यानुसार गुन्हा नोंदवला आहे. महापालिकेच्या या कृतीने अशा प्रकारे बांधकाम करणाऱ्यांना चाप बसणार आहे. नीळकंठ ग्रुपचे खांदीश्वर रेवळे स्टेशन समोर गुहप्रकल्पाचे काम सुरू सहा महिन्यांपासून सुरू आहे. त्यासाठी जवळपास २० फूट खोल खोदकाम केले आहे. हे काम करताना गटार फुटले असून फूटपाथ

खचला आहे. गंधी बाब म्हणजे हे करताना नीळकंठ ग्रुपने पनवेल महापालिकेची परवानगी घेतली नाही. या विरोधात शिव-शाही सेनेचे अध्यक्ष राजकुमार पाटील यांनी आवाज उठवला होता तसेच महापालिकेत तक्रारदेखील केली होती. मात्र, त्यावर महापालिकेने कोणतीही कारवाई केली

■विरार : वसई-विरार

शहरात भटक्या कुत्र्यांची संख्या झपाट्याने वाढत असल्याने नागरिकांमध्ये भीती आणि असुरक्षेचे वातावरण निर्माण झाले आहे. या वाढत्या संख्येवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी पालिकेने श्वान निर्बीजीकरण करण्यास सुरुवात केली आहे. यावर आतापर्यंत सुमारे ३ कोटीहून अधिक खर्च झाल्याची अधिकृत माहिती पालिका प्रशासनाकडून देण्यात आली आहे.

वसई-विरार शहरात अनेक दिवसांपासून भटक्या कुत्र्यांचा

शहरात भटक्या कुत्र्यांच्या वाढत्या संख्येवर पालिकेचा उपाय

त्रास आहे. अनेक नागरिकांवर या कुत्र्यांनी हल्ला केल्याचा तक्रारी आहेत. मिळेल त्या नाहक त्रास तेथील परिसरातील

विारार पूर्वकडील शहरातील अनेक भागात भटक्या कुत्र्यांचा उपद्रव वाढला असून, ते नागरिकांना धाक दाखवतात आणि काही प्रकरणात हल्लेही करतात, असे स्थानिकांनी सांगितले आहे. यामुळे विशेषतः मुले आणि वृद्धांच्या सुरक्षेचा प्रश्न निर्माण झाला आहे. काही परिसरात तर कुत्र्यांनी निर्माण केलेल्या कर्चयामुळे आरोग्याचाही धोका निर्माण झाला आहे. या समस्यांचा विचार करून पालिकेने निर्बीजीकरण मोहीम राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे, असे पालिकेच्या अधिकाऱ्यांनी बोलताना सांगितले. पालिकेच्या वतीने प्रशिक्षित पशुवैद्य आणि कर्मचाऱ्यांच्या पथकांना या मोहिमेसाठी नेमण्यात आले आहे. हे पथक शहरातील विविध भागात जाऊन भटक्या कुत्र्यांना पकडून त्यांचे निर्बीजीकरण करत आहे.

निवासस्थान बनवत असतात. यामुळे त्या परिसरात त्याची फौज निर्माण होत असते. यामुळे याचा शहरात भटक्या कुत्र्यांची संख्या

बिल्डरविरोधात तक्रार

“नीळकंठ ग्रुपने 20 फूट खोल खोदले असून त्यासाठी तहसीलदार कार्यालयाकडेही आम्ही विचारणा केली आहे. मात्र, त्यांच्याकडून अजून उत्तर आले नाही. आमच्या पाटपुराव्यानंतर पनवेल महापालिकेच्या तक्रारीनंतर नीळकंठ ग्रुपविरोधात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. आता पोलीस कधी कारवाई करणार, याकडे लक्ष लागले आहे.”

—राजकुमार पाटील, अध्यक्ष, शिवशाही सेना

पोलीस कारवाई करणार

“नीळकंठ ग्रुपचे काम नियमानुसार नसल्याने महापालिकेच्या वतीने त्यांच्याविरोधात कामोटे पोलीस ठाण्यात 10 जून रोजी तक्रार केली आहे. पोलिसांनी एमआरटीपी कायद्याने गुन्हा दाखल केला आहे. पुढची कारवाई पोलीस करतील.”

—दशरथ भंडारी, कामोटे प्रभाग समिती अधीक्षक, पनवेल महापालिका

१ लाखांवर गेली आहे. यात स्थानीय संवेदनशीलतेचा विचार करून निर्बीजीकरण केले जात असून त्यांना योग्य प्रकारे उपचार देण्यात येत असल्याचे पालिकेने स्पष्ट केले आहे. एका श्वान निर्बीजीकरणासाठी १ हजार ६५६० रुपयांचा येतो. दरम्यान, महानगरपालिकेच्या हद्दीत एकमेव श्वान निर्बीजीकरण केंद्र वसई पूर्वेतील नवघर येथे आहे. आजपर्यंत श्वान निर्बीजीकरणासाठी तीन कोटीहून अधिक खर्च झाला असल्याची माहिती मिळत आहे.

आता पाण्यात बुडालेल्या व्यक्तींचा जलद शोध घेता येणार

■**विरार** : वसई-विरार शहर महानगरपालिकेच्या अग्निशमन विभागाने आपली कार्यक्षमता वाढवण्यासाठी अत्याधुनिक यंत्रणा खरेदी केल्या आहेत. विशेषतः पाण्यात बुडालेल्या व्यक्तींचा जलद शोध घेण्यासाठी या यंत्रणांचा मोठा उपयोग होणार आहे. अग्निशमन विभागाने ७ ‘सोनार स्कॅनर सर्व्हे कॅमेरा’ यंत्रणा खरेदी केल्या असून, यामुळे तलाव, विहिरी, नदी, बावखळ आणि इतर जलस्रोतांमध्ये शोध मोहिमा अधिक परिणामकारक आणि

सुरक्षित बनणार आहेत. या सोनार स्कॅनर यंत्रणेद्वारे पाण्याखालच्या भागाचा थेट स्कॅनरवर देखावा मिळतो. त्यामुळे पाण्यात उतरण्याआधीच संभाव्य ठिकाण निश्चित करता येते.

या यंत्रणेमुळे बचावकार्याचा कालावधी लक्षणीयरीत्या कमी होणार आहे, तसेच जवानांचा जीव धोक्यात न घालता शोधकार्य करता येणार आहे. महानगरपालिकेच्या हद्दीत दरवर्षी जलप्रदूषण आणि तसेच बुडण्याच्या घटना

घडत असतात. अशा घटनांना त्वरित प्रतिसाद देण्यासाठी ही आधुनिक साधने महत्त्वाची ठरणार आहेत. नागरिकांच्या सुरक्षेच्या दृष्टीने हा निर्णय महत्त्वपूर्ण आहे, अशी माहिती अग्निशमन विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी दिली. या पावसाळी हंगामात नागरिकांचे प्राण वाचवण्यासाठी ही आधुनिक साधने एक प्रभावी साधन ठरणार आहेत, असा विश्वास अग्निशमन विभागाचे मुख्य अधिकारी दिलीप पालव यांनी व्यक्त केला जात आहे.

रसायनशास्त्राचा पदवीधर झाला ड्रग्स बनवणारा

मुंबई पोलिसांचा अभिलेखावरील एक सराईत गुन्हेगार असून त्याच्यावर विविध पोलीस ठाण्यात एकूण १३ गुन्हे दाखल आहेत.

अंमली पदार्थांबाबत त्याच्याकडे अधिक चौकशी केली असता त्याने दिलेल्या

माहितीवरून पोलिसांनी पालघर येथील प्रतीक सुदर्शन जाधव याला ताब्यात घेऊन झडती घेतली असता त्याच्याकडून ८ लाख ६० हजार किंमतीचे २१५ ग्रॅम मेफोड्रेन जप्त करून अटक करण्यात आले. पोलिसांनी दोन्ही अटक

आरोपींची कसून चौकशी केली, त्याचसोबत तांत्रिक विश्लेषणाच्या आधारे मेफोड्रेन या अंमली पदार्थाचे बेकायदा उत्पादन करून त्याचा पुरवठा करणारा बोईसर येथील विजय खटके याला ताब्यात घेतले. आरोपी विजय खटके हा रसायनशास्त्र

पदवीधर असून तो तारापूर एमआयडीसी येथील प्रोकेम लॅब फार्मास्युटिकल या कंपनीत मेफोड्रेन हा अंमली पदार्थ तयार करीत असल्याचा पोलिसांचा आरोप असून त्याच्याकडून ११ लाख २० हजार रुपये किंमतीचे २८० ग्रॅम मेफोड्रेन व कच्चा माल जप्त करण्यात आला.

तिन्ही आरोपींना अंधेरी न्यायालयात हजर केले असता सात दिवसांची पोलीस कोठडी सुनावण्यात आली आहे. या प्रकरणी अंधेरी पोलिस विभागाचे सहाय्यक माहिती आयुक्त शशिकांत भोसले यांच्या नेतृत्वाखाली पोलीस निरीक्षक महेश गुरव हे अधिक तपास करीत आहेत.

एफबीवरून ओढलं प्रेमाच्या जाळ्यात, लग्नाच्या आधीच राहिली प्रेनेट बांगलादेशी तरुणीची खेळी ऐकून चक्रावून जाल

नाशिकमधील शाळेत शिक्षण

तिथ्यासाठी त्याने धर्मांतर करत मुस्लिम रितीरिवाजाप्रमाणे लग्नही केले. त्यावेळी त्यांची मुलगी चार वर्षाची होती. गेल्या तीन वर्षांपासून ती नाशिक शहरातील मुंबई नाका परिसरात युवकासोबत राहत होती. तिची मुलगी नाशिकमधील एका शाळेत शिक्षण घेत असल्याची माहिती आहे. पोलिसांनी तिला फसवणूक केल्याप्रकरणी, बनावट कागदपत्रे तयार केल्याने व परकीय नागरिक असल्याने अटक केली आहे. याप्रकरणी मुंबई नाका पोलीस ठाण्यात रात्री उशिरापर्यंत दाखल करण्यात आला आहे.

■भाईदर : फेसबुकवरून

ओळख झालेल्या २६ वर्षीय बांगलादेशी युवतीसोबत नाशिकमधील युवकाने धर्मांतर करत मुस्लिम रितीरिवाजाप्रमाणे लग्न केल्याचे उघडकीस आले आहे. ती बांगलादेशी लपून-छपून भारतात यायची. ती नाशिकच्या युवकासोबत मुंबईत लिफ्ट इन आणि लग्नानंतर नाशिकमध्ये तीन वर्षांपासून राहत आहेत. पोलिसांनी तिला सापळा रचून अटक केली. विशेष म्हणजे तिने नाशिकमध्ये विधानसभा निवडणुकीत मतदान केल्याची धक्कादायक माहिती उघडकीस आल्याची माहिती समोर आली आहे. युवती बेकायदेशीररित्या कलकत्त्यामार्गे

बांगलादेशात गेली. त्यानंतर ती गर्भवती असल्याचे तिला समजले. तिने मुलीला जन्म दिला. ही बाब युवकाला समजली. तिला भेटण्यासाठी तो बांगलादेशात विमानाने १० वेळा गेलाचे समोर आले आहे.

३ महिन्यांच्या व्हिसावर

भारतात

२९ वर्षीय युवती २०१७ मध्ये मुंबईत नातलगांकडे आली होती. फेसबुकवरून तिची नाशिकच्या युवकाशी मैत्री झाली. २०१७ बांगलादेशमध्ये बेकायदेशीररित्या गेल्यावर गर्भवती असल्याचे समजले. युवतीने मुलीला जन्म दिला. युवतीला भेटण्यासाठी युवकाने १० वेळा विमानप्रवास केला.

तसेच मुस्लिम धर्म स्वीकारून त्याने युवतीशी लग्नही केला. लग्नावेळी मुलगी ४ वर्षाची होती. बांगलादेशी पासपोर्ट काढून ३ महिन्यांच्या व्हिसावर २०२१ मध्ये ती भारतात आली.

व्हिसा संपूनही भारतात राहिली

व्हिसा संपूनही ती भारतात राहिली. पासपोर्ट फाडून ती नाशिकमध्ये राहिली. ३ वर्षांपासून नाशिक शहरात प्रियकरासोबत वास्तव्य केले. प्रियकरासोबत एकाचवेळी देहरादून, शिमला, गोवा, लोणावळा असा प्रवास करत मुंबईला पोहोचली. देशभर पर्यटन केल्याचे तिचे फोटो पोलिसांना मिळाले.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र), येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षेच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed , Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS**, OFFICE - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi IndustrialEstate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar N.K. Industrial Estate, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com